

טיב הקהילה

ב"ד

שמות

כ"א טבת תשפ"ג

המסע לפי אופק דושימים

זמני הדלקת הנרות ומרצ"ש

הדרה"ג 4:20

מוצ"ש"ק 5:35

ר"ת 6:14

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוק"ש א' 8:26 | סו"ת א' 9:33

סוק"ש ב' 9:11 | סו"ת ב' 10:03

הומנים לפי שיעור הורף

גילוי מס:

657

טיב המערכת

עתה תראה

הקב"ה שולח את משה רבינו אל פרעה לומר לו שיוציא את בני ישראל מסמצרים פרעה לא רצה לשמוע ולא זו בלבד אלא שהוסיף והקשה את השעבוד, 'תכבד העבודה על האנשים, ואח"כ יזוכו שוטרי בני ישראל, וכאשר משה ואהרן יצאו מעם פרעה אמרו להם 'ידא ד' עליכם וישפטו אשר תבאשתם את ריחנו בעיני פרעה, ואחרי דיבורים כאלו, משה רבינו אומר לקב"ה למה הרעתה לעם הזה, למה זה שלחנני, ומאז באתי אל פרעה הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך.

אז לפני שאנחנו מסמיכים הלאה אנחנו מזדהים עם המצב שמשנה רבינו נמצא בו, הוא רצה להועיל לאחיז, ומה קרה לבסוף? נראה כאילו הוא רק הקשה עליהם וזה עוד היה בשליחותו של הקב"ה, לאור הדברים הללו אנחנו יכולים להבין את תגובתו, שהתאונן לפני הש"ת 'למה זה שלחנני, ומה היתה תשובתו של הקב"ה? 'עתה תראה אשר אעשה לפרעה, ומסביר רש"י 'זהררת על מדות, לא כאברהם שאמרתי לו כי ביצחק יקרא לך זרע ואח"כ אמרתי לו העלה לעולה, ולא הרדה אחר מדות, לפיכך: עתה תראה, העשוי לפרעה תראה, ולא העשוי למלכי שבעה אומות כשאביאם לארץ, כאן כבר נעגש משה רבינו שלא יכנס לארץ ישראל, משום שהרדה אחר מדותיו של הקב"ה.

איננו מבינים כלל וכלל בגדולתו של משה רבינו, ואיננו מדברים עליו מלבד מה שכבר כתוב, אבל ללמוד לעצמנו אנחנו יכולים, והוא הלימוד שלנו מפסוקים אלו, כמה צריכים להרגיל את עצמנו לקבל את כל מה שהקב"ה עושה, גם אם נראה כאילו יש כאן ח"ו טעות עלינו להאמין ולדעת בידיעה ברורה שאצל הקב"ה אין טעויות, וכל משפטי ד' אמת, ודבר זה כל אחד צריך לשנן לעצמו מדי יום ביומו גם כשטוב לו ואין לו שאלות כדי שבזמן ניסיון יזכור את הדברים ויאמין שהכל מכוון ונכון, ובעיקר שלא ישאל שאלות.

(גפ"פ טיב התורה-שמות)

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הר"ה צ'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

ולא יצאו מלכתחילה לתוך מרכזה של מצרים על מנת להיטמא ר"ל, וכשיוכחו שאלו הן פירוטתיה של רחבת מצרים יתחכמו ויתבצרו שוב בתוך אחוזתם כבתחילה. על כן התחכם גם כן לקרם ממידת האמונה והיראה שהיתה נטועה בלבם, בכך ידע שלא תהיה דבר המחייבם להימנע מטומאת מצרים ר"ל.

זהו שרמז הכתוב בהמשך כשבאו משה ואהרן למסור את דבר ה' לפרעה להוציא את בני ישראל מארץ מצרים, אז אמר פרעה 'מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח, דהנה לכאורה הכפיל פרעה את תשובתו שלוש פעמים, שהרי מאחר שאמר 'מי ה' אשר אשמע בקולו הרי ממילא ממשע ש'לא ידעתי את ה' וכיון שאינו מכיר בו הרי זה כמי שלא דברו עמו כלל וממילא ידעינין ש'גם את ישראל לא אשלח, ולמה לו אם כן להאריך בדברים ולכפול ולהשליש את דבריו?

אולם לפי דרכינו יש לומר שהתורה האריכה לפרש כוננת פרעה באמרו 'מי ה' אשר אשמע בקולו שלא תאמר שאכן לא ידע מי ה', היטב ידע מכה, שהרי מראש ידע שבני ישראל הם חדורי אמונה, ודאג במזימותיו לקרם ולבטלם מאמונתם. אלא זו היתה מידות, לעשות עצמו ל'תם' וכמי שאינו יודע, כפי שעשה מראש כשרצה לשעבד את ישראל, כבר אז התעלם ואמר 'לא ידעתי את יוסף ובמידה זו השתמש כעת באמרו 'לא ידעתי את ה', כלומר, אני יודע ואני עושה את עצמי כמי שאינו יודע, ומאותה סיבה 'גם את ישראל לא אשלח' כי החדותי בהם את הכפירה, והם בעצמם אינם רואים לעת עתה סיבה לסוג אחר וטוב להם במצרים, וכפי שכבר הזכרנו שאכן רובם של העם הישראלי נשתקעו כל כך בטומאת מצרים עד שלא ראו סיבה לצאת משם.

ואכן רואים שכל עוד שלא זכו ישראל לתקן שני מידות אלו ה'אמונה' וה'קדושה' לא היו ראוים לצאת לחרות, ולכן לא מיהר הקב"ה להוציאם כל עוד שלא יספוגו פרעה עשר מכות, כי באותן מכות שלקו המצריים בהם נתרפאו ישראל, וכפי המבואר בפירושו של הרמב"ן על התורה, כי באלו המכות נתגלה אמיתת מציאות השי"ת, ושמלכותו בכל משלה, כי הוכיח את שליטתו באלו המכות בכל פרט שבעולם, הן בימים והן ביבשה, הן על הארץ מתחת והן ממעל לארץ עד רום הרקיע, והדברים הולידו שוב את האמונה בישראל, וכתוצאה מכך השתוקקו לחזור לצור מחצבתם, וגם מקליפות הטומאה יצאו אז מכות אתערוותא דלעילא, כדאייתא בספרים הקדושים.

לאור כל האמור מוטל עלינו גם כהיום בגלותנו הנוכחי להתחזק בשני מידות אלו 'הקדושה' וה'אמונה' ולהיות זהיר מאוד בשמירת העינים ובשמירת הדיבור כי מידת הקדושה תלויה בשני אלו, ובנוסף לעורר את האמונה בלב על ידי שינון הי"ג עיקרים, ולהשיגח שלא לסור ממחשבת האמונה בכל עת, ובזכות אלו הדברים נזכה גם אנו לצאת מגו גלותנו הכללית והפרטית.

קין הגלות זכור הקדושה והאמונה

ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף: (א, ח) ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח: (ה, יב)

הנה, גלות מצרים היה הגלות הראשון אשר ממנו סבל האומה הישראלית, וכיון שידעה תורה שבני ישראל עתידים עוד להשתעבד בעוד גלויות, על כן ראתה לנכון לבוא בכתובים ולספר אודות הגלות הראשון, כדי שבהם יגנו ישראל ומהם ילמדו ויבינו מה הם הגורמים לצרת הגלויות, וישמו לבם לתקנם, ואז יבואו לידי פדות ורוחה הן בגלותם הפרטית, והן בגלותם הכללית.

ובכן עלינו לקיים רצונה של תורה ולעיין במקראות כדי לדעת מה אכן גרם לכל התלאות אשר מצאו את אבותינו במצרים.

והנה מוצאים אנו ב' נקודות שהתורה מרמזת לנו שהם היו הגורמים העיקריים לזה, האחד נאמר בתחילת השעבוד, בעת שפרעה ביקש לשעבד את ישראל אז העיד הכתוב שאותו 'מלך חדש' שלקח את עצמו למשימה זו 'לא ידע את יוסף' וכדברי המאן דאמר בגמרא שעשה עצמו כאילו לא ידע, כלומר, היטב ידע שבני ישראל זכו להחזיק מעמד ולהימנות לעם בפני עצמם מכח התנאים שהעמידו לרשותם מיד עם בוא יעקב זקנים במצרים, שאז התבצרו צאצאי בארץ גושן, ומאז אין להם שום מגעים עם המצריים שהיו שטופי זימה, וכתוצאה מכך ביכולתם להיות זהיר במידת 'יוסף', וכל צביונם תלוי במידה זו.

אולם כיון שביקש עצה לקעקע ביצתן של ישראל, הוכרח לעשות את עצמו כאילו אינו יודע את יוסף, ואינו יודע שזוהי הצלחת העם היהודי, כי רק מכח העלמה זו היה ביכולתו לבוא עליהם בעלילות ולהפיק זממו ל'גלות קדושתם'. כי תפקידו האמיתי של המלך הוא לדאוג לטובת העם, ולולא התעלמותו מההיזק שתהיה להם על ידי עצתו לא היה ביכולתו לבצע תחבולתו.

ואכן אחר שעלה בידו להתעלם מכך היה ביכולתם להכריחם לצאת מן המסגר לרחוב הרחב של מצרים, בידעו שבבואם במגעים עם המצריים לא יחזיקו מעמד ר"ל, וזאת עשה על ידי שהטיל עליהם 'שירי מסים', וכתוצאה מכך הוכרחו לצאת לעבר עיר פתום ורעמסס, ושם, שלא מרצונם כבר נמשכו אחר טומאת מצרים, עד שברבות הימים נשתקעו ישראל על ידי זה במ"ש שערי טומאה ר"ל, ועד כדי כך נשתעבדו ישראל לטומאת מצרים, עד שרובם לא רצו אפילו לצאת משם, כמו שפירש"י על מאמרו הכתוב (להלן יג, יח) 'וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים' שאחד מחמשה יצאו וארבעה חלקים מתו בשלושת ימי אפילה. היתה זאת מסיבת אי רצונם לצאת משם.

אולם אותו רשע לא הסתפק במזימה זו, כבר מראש הבין שגם אם מעשה שטן יצליח ויתחילו בני ישראל להשתקע בטומאת מצרים, הרי מיד יתנו לב לשוב אל בוראם, ויסוגו אחר להתבצר שוב בתחומם שבגושן, שהרי בסופו של דבר היו חדורים באמונה וביראה טהורה,

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב
ההודעות

י"ד הודעה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

הלכות ומנהגי שובבי"ם

א. מפני שימים אלו מסוגלים לתקן עון שז"ל יותר מכל השנה המתעניין בהם, לכן מתחיל מפרשת שמות, שאז התחיל השבוע, שנתקן העון דאדם הראשון, ונגמור בפרשת כי תקנה עבד עברי (והא"י דל חובא בבאר היטב ס"ט ס"ק ב), וכבר נודע שמנהג תעניות אלו לתקן חטאים אלו וכיוצא, כמפורסם בספרי מוסר וקבלה (ברייתא יוסף שם ס"ק א).

ב. מתחילין מפרשת שמות, דשם נאמרה הנה צעקת בני ישראל וגו', ועתה לכה ואשלחך וגו', לשלחו לגאול את ישראל, ועד פרשת כי תשא דמשמעיען על השקלים, לתת צדקה והוא במקום תענית (אלה רבה סי' אר"ה תפ"ה ס"ק א).

ג. המנהג להתענות משבוע פרשת שמות עד פרשת משפטים בכל שנה, ובשנה מעוברת מוסיפין ת"ת, כי אז החלו גזירות על ישראל (ספר המצד להפ"ג הל' שליש שובבי"ם דף ע"ד).

ד. הענין להבין מפני מה כשהשנה פשוטה מתעניין רק שובבי"ם (שימות), ואז בא בשלח יתרו (משפטים) וכשהשנה מעוברת מתעניין שובבי"ם ונת"ע (תולדה תצ"ח), ואפשר לומר כי גודל שהימים שקוראין אלו הפרשיות, המה מסוגלים לתקן החטא הידוע, ועד מתי מתעניין עד אשר קוראין בפרשת משפטים פרשת שקלים (שפ"ט כי תשא) ומסיימין "לכפר על נפשתיכם", ודומה שנתכפר להם החטא, על כן מפסיקין אז מלהתענות עוד. לכן בשנה פשוטה אין מתעניין רק שובבי"ם כי פרשת משפטים קוראים להם לכפר כ"ל, אבל בשנה מעוברת שנדחה פרשת שקלים, ואין קוראין אז "לכפר על נפשתיכם", לכן אין מפסיקין מלהתענות, ומתעניין עוד ת"ת, ובפרשת תצוה, בשבת עת מנחה שקוראין הפרשה הראשונה מפרשת כי תשא, ומסיימין אז "לכפר על נפשתיכם", לכן מפסיקים אז מלהתענות (אמרי יודיה, ברע"א).

ה. זמן התענית הוא ביום חמישי, כיון שיום חמישי הוא עת רצון (ש"ס), וכיון שהתעניות קבועים אינו בכלל שאין גזרין תענית בתחילה ביום חמישי (למש"ס תפ"ה ס"א וז"ל שם ס"ק).

ו. התענית אפשר לקבוע גם ביום שישי כדברי המחבר (סי' ה"ט) שדרך אנשי מעשה להתענות בכל ערב שבת, ואע"פ שהסכימו האחרונים דאין להתענות בערב שבת, מ"מ כתב בשו"ע הרב דאסור זה שלא יכנס בשבת כשהוא מעונה, איסור קל הוא, ולא חששו לו אלא לקבוע בו תענית לכתחילה כשאפשר ביום אחר, וכיון שאם יתענו באחד מימי השבוע, יכול לגרום לביטול תורה, לכן עדיף להתענות ביום שישי (סי' ה' הלכה סי' י').

ז. כתב בשו"ע (סי' תקפ"א ס"א) היושב בתענית, אם יכול לסבול התענית נקרא קדוש, ואם לאו כגון שאינו

טיב הרבנין - מה ההתחדשות בעבודת השי"ת?

יוסף ובניו לצד היותם קרובים למלכות היו מוכרחים ללבוש כמותם

ביאור שם 'אהיה אשר אהיה'

בפרשתן (שמות יג ג-ד) "ויאמר משה אל האלהים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתיה להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהים. ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר לה בני ישראל אהיה אלהיכם". הנה יש להתבונן בזה מה היתה כוונת משה רבינו באמרו מה שמו, וכי יתכן לומר שמשה רבינו לא הכיר עדיין ולא ידע עד עתה מהו שמו של הקב"ה, והלא כבר דבר אתו אלוקים בהר מתוך הסנה ונאמר (שם פסוק ו) "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלוקים", ועוד יש להתבונן בזה מאי נפק"מ להם לישראל באיזה שם יתגלה עליהם השי"ת לגאלם, וכן מהי הכוונה בזה שהשיבו הקב"ה 'אהיה אשר אהיה וגו' כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם'.

ביאור נוסף ככוונת הכתוב 'אהיה אשר אהיה'

ושמעותי מהגה"צ ר' נטע פריינד זצ"ל, לבאר הכתוב "אהיה אשר אהיה" באופן נפלא, והוא על פי הידוע דכל שמותיו של הקב"ה יתברך שמו רומזים על מידות עליונות, ולפעמים מתגלה הקב"ה בשם הוי"ה המורה על הנהגת הרחמים, ולפעמים בשם אלוקים המורה על צמצום ודן.

והנה מבואר בכתבי האר"ז"ל ככוונת הכתוב (שמות ה ב) "ויאמר פרעה וגו' לא ידעת את הוי"ה", כי פרעה לא האמין בהנהגת הרחמים, ועל כן כאשר באו משה ואהרן "ויאמרו אל פרעה כה אמר הוי"ה אלהי ישראל שלח את עמי" וגו'. השיב להם "מי הוי"ה אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעת את הוי"ה" וגו', וטענתו עמו שהרי זה כמה שנים משעבד הוא את עם בני ישראל בעינים קשים, ואין פוצה פה ומצפצף למנוע ממנו מאומה, ומזה טעה לומר שח"ו לא קיים הנהגה מצד מידת הרחמים, ועל כן אמר "לא ידעת את הוי"ה וגם את ישראל לא אשלח".

בעת יציאת מצרים היו ישראל בשפל המצב בלא זכויות

והנה ידוע מה שאמרו חכמינו ז"ל שכלל ישראל בעת יציאתם מצרים היו רח"ל בשפל המדרגה, שהרי היו עובדי עבודה זרה כמו שאמרו רז"ל (וזה"ק ח"ב קע, ב) שבשעת יציאת מצרים היו מקטרגים עליהם, וטענו מה נתקרבו אלו יותר מאלו, הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה. ונוסף לזה שהיו משוקעים במ"ט שערי טומאה, כמו שכתב האר"ז"ל (סידור האר"י הגש"פ) בדברי הכתוב (שמות יב ט) "ולא יכלו להתמהמה", שאלולי היה מוציאן בזה השעה, והיו ח"ו נכנסין בשער הנו"ן, לא היה יוצאין משם עולמית, והקב"ה ברוב רחמי וחסדיו הקדים להוציאם טרם ישתקעו ח"ו בשער הנו"ן.

וזהו הכוונה בדברי משה רבינו 'הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתיה להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו' כלומר באיזה שם משמותיו יתברך יתגלה אלינו אם מצד הדין הרי אינם ראויים לכך, ואם כן באיזה זכות יגאלו ממצרים והלא נמצאים הם במדרגה התחתונה, ורח"ל נשתקעו במ"ט שערי טומאה, 'ומה אומר אלהים'.

גילוי שם 'אהיה' לגאלם אף על פי שאינם ראויים

על זה השיבו הקב"ה לך אמור להם 'אהיה שלחני אליכם' כלומר הנני מתגלה אליהם בבחינה חדשה והיא המדה המיוחדת של כח התשובה, ולך הודיע להם שיש לפני בחינה של 'אהיה' דהיינו דאם אומר האדם מה שהיה היה ומכאן ואילך 'אהיה' טוב, הריני מקבלו בתשובה, ולא יזכר ולא יפקד עוד ממעשיו הראשונים, והוסיף הקב"ה ואמר לו "זה שמי לעולם זה זכרי לדור דור" שבחינה זו עומדת להם לישראל לעולם עד סוף כל הדורות, שבכל עת אם יאמר האדם הנני מתחרט על העבר ומכאן ואילך 'אהיה' טוב, מוכנס לו שיהיה מרוצה לפני ואקבלנו בתשובה. ואכן מצונו שאף בשעה שהיו ישראל בשפל המדרגה, ועדיין היו משוקעים במ"ט שערי טומאה, קרא להם הקב"ה בלשון חיבה "כה אמר ה' בני בכורי ישראל" (שמות ד כב).

מעלת בני ישראל שיכולים לומר 'מעלת אהיה טוב'

שוב ראיתי דברים אלו בספר באר מים חיים (פרשת שלח פרק יד) וזה לשונו: שמעתי אומרים בזה בשם הרב איש אלפי המפורסם בישראל מ' יעקב יצחק הלוי מלובלין שעל כן היה יציאת מצרים בשם אה"י כי כל אחד מישראל לא היה ראוי אז לגאולה רק במה שקיבל על עצמו עבודת ה' מעתה, לומר מעתה אהיה טוב אף שעתה לא כן אנכי, ועל כן בשם זה נגאלו והבן. ונראה שעל כן שם אה"י רומז על תשובה כי זה בחינת התשובה לומר עתה איני טוב ואני אף מקבל עלי אשר מעתה אהיה טוב.

ובחינה זו של כח התשובה מיוחדת היא ומיוחדת אך ורק לעם הנבחר בני ישראל, מה שאין כן אצל אומות העולם לא שייך בחינה זו של מכאן ואילך 'אהיה' טוב, ואכן משום כך לא מהיני תשובה לאומות העולם כמבואר בספ"ק, ועל כן כאשר טען פרעה הרשע לפני משה "מי הוי"ה אשר אשמע בקולו לשלח את ישראל לא ידעת את הוי"ה", לא היה יכול משה להשיבו בשם 'אהיה אשר אהיה', כי בחינה זו מיוחדת היא רק לעם ישראל, והיא למעלה מהשגת האדם, ואי אפשר להסבירו ולהבינה לשכל הגוי המגושם.

על עצם ההתחזקות והתחדשות בכל עת מוכתב לו שכר לעולם הבא

ומסופר ששאלו פעם את הגה"צ ר' זלמן ברידל זצ"ל מהי הכוונה בדברי הגמרא (ברכות ד:) כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים - מובטח לו שהוא בן העולם הבא. וכי איזה מעשה גדול עשה זה האדם, עד שמגיע לו משום כך שכר גדול כזה - הבטחה על עולם הבא. והשיב ר' זלמן בצחות לשונו ואמר על עצמו: 'אם זלמן מסוגל מידי ביזמו, שלוש פעמים ביום, להתחזק ולומר שוב ושוב ליצר הרע, מעכשיו אני עובד את העבר ומקבל עלי התחדשות בעבודת ה', על עצם חיזוק זה לבד, כבר מגיע לו עולם הבא על כך'. וביאר שזוהו הכוונה במה שאומרים בסיום מזמור תהלה לדוד 'ואנחנו נרך לך מעתה ועד עולם', דהיינו שבכל יום ויום עד עולם אנו אומרים 'מעתה' שמעכשיו נתחיל לעבוד את ה', ומה שהיה היה ומכאן ואילך אהיה טוב.

המהדרש כטובו בכל יום תמיד - התחדשות העבודה

ובאמת זו היא עיקר עבודת האדם בעולמו להתחזק ולהתחדש תמיד, וחלילה לו להתעסק עם העבר, אלא בכל עת 'ענין לנוכח יביט' להביט רק על העתיד שמעשה אהיה טוב ומכאן ואילך חושבנא. ובכל יום ויום מוטל על האדם עבודה חדשה חרישים לבקרים, והקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. והוא מחסדי הקב"ה עם בריותיו שהטביע בבריאה שיש צורך להאדם לנות, וקבע את הלילה לשינה, כדי שיוכל להתחיל את היום בהתחדשות, וישכח את מה שעבר עליו תמול שלשום, אלא יתחזק עם ההוה והעתיד אשר לפניו.

כח ההתחדשות עומדת לנו לעד לדור דור

ויש לדעת שכלל ישראל מקושרים ומדובקים לחי העולמים כביכול בכל מצב ובכל עת, כמאמר הכתוב (דברים ד ז) "ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום" וכתבי (שם לב ט) "כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו". והיא אשר עמדה להם לישראל להיגאל מזוהמת וטומאת ארץ מצרים, ואף שלא היה בידם מעשים טובים, מכל מקום נגלה עליהם מלך מלכי המלכים בשם 'אהיה' הרומם על התשובה, שאם אומר האדם מכאן ואילך אהיה טוב, מיד מקבלו השי"ת בתשובה.

ובחינה זו עומדת לנו לצח נצחים כהבטחת הכתוב "זה שמי לעולם זה זכרי לדוד דור", שבכל עת אשר

מורה"ח רבי שמחה רוזנפלד זצ"ל היה בעל משפיע גדול, איש שכולו נתינה ואהבה שופעת, כהן שברכתו יפה. כל מי שהכירו ראה מיד שאיש המעלה לפניו, המוכן להושיט יד לעזור ולסייע בכל דבר וענין בשמחה ובטוב לבב, וכשמן כן הוא ר' שמחה!

קהילתנו הקדושה בפרט שומרת לו אמונים ורוחשת הכרת טובה גדולה לו ולפועלו, בהיותו אחד מגדולי המשפיעים שבתורה. מתחילת יסוד הקמת חברותנו ועד יומו האחרון היה שותף נאמן בלב ונפש לכל קדשי הקהילה, דואג לכל העניינים הנצרכים בכלל, ולכל אחד ואחד בפרט.

במשך קרוב לשני עשורים תמימים (מסר ר' שמחה את השיעור היומי במסגרת 'כולל ערב' שבבית מדרשו, התלמידים המשתתפים העידו שהיה זו שעה של קורת רוח מיוחדת מעין עולם הבא. שיעורו היה מלא חיות וחוץ וחסד, ושילוב מנצח של שלמות מופלאה הן מצד התוכן והן מצד צורת מסירת השיעור. כי מלבד מה שהיו שיעוריו בנויים לתלפיות, מסודרים בהירות ובבירור, כשהוא מותיב ומפרק, ובונה את כל מהלך השיעור נדבך על גבי נדבך, ומטעיף את הדברים בסברות טובות ומשלים נאים. - הרי גם צורת מסירת השיעור היתה כאש קודש, כשכולו מלא שמחה וקורן אור של תורה ואהבה, דואג לקרב ולעודד כל אחד ואחד, ומוודא שיכלו'מ ממש הבינו היטב, עד שנמצאת ותרנו של ר' שמחה 'משמחת לב ועינינו מאירה'!

היתה לו את מעלת ה'עקביות', ובכל דבר שנצרך לעשות ולפעול היה עומד על משמרתו כדי שיתבצע הדבר עד תום.

כמו כן ניכרה מעלתו זו של העקביות המסורה גם בתפקיד הרום שנטא בהגדת השיעור היומי, שהיה מגיע כל ערב מדי יום בימים לאמירת השיעור, ולא מנעו בעדו שום מקרים או אירועים שונים, גם בזמנים של שמחות או מאידך בזמני צער, תמיד היה מוצא את הדרך שלא להחסי את השיעור הקבוע. ופעמים רבות נצרכה מסירות מיוחדת מצידו כדי להשתתף בשיעור, במזג אור סוער של כפור ירושלמי חודר עצמות, או בשאר מפעיעים שונים, והכל ידעו שאת השיעור של ר' שמחה לא מפסידים, ויהי מה!

הוא השקיע 'עבודה' מיוחדת במסירת שיעור זה, ונכלל בה עבודה בכלליות ועבודה בפרטיות, כשהמצד הכלל היה עומד על הדיוק ומגיד את השיעור בקול ברור וצלול, מעמיד היטב דבר דיבור על אופניו, ותופס היטב את כל רחבי בית המדרש. ואילו מצד הפרט היה דואג לכל אחד ואחד כמי שהיה תלמידו היחיד והמיוחד, שנשכר במיוחד עבורו...

לפיכך, כתוצאה ממיווג מופלא זה, של הדאגה לכלל ולפרט כאחד, לא היה שום הבדל אצלו בשיעור אם בית המדרש מלא מפה לפה, או לחילופין ישנם רק כמה מאזינים יחידים, הוא מצידו הגיע תמיד מלא מרץ וחיות כדרכו בקודש, ובאותה רענונת (פרישקט) מסר את שיעורו לרבים בכלל ולכל יחיד בפרט.

הוא היה מעורב היטב בכל ענייני הקהילה הרבים, גם בעלון זה דגן היה ר' שמחה כותב במיומנותו הנפלאה 'טור' מיוחד מדי שבת בשבתו, הנקרא 'טיב ההתחזקות', בו היה מעלה בקולמוסו הנהדר, קולמוס הלב, עניינים שונים הצריכים חיזוק ועידוד, כדי ה' הטובה עליו.

מלבד זאת היה מקדיש מזמנו רבות בשביל בני הקהילה, הוא היה יושב שעות במסירות ואהבה עצומה עם בני החבורה יחדיו, ואף עם כל אחד ואחד לחוד לרוך בענייניו הפרטיים, כאשר רבים מבני החבורה היו מגיעים לטכס עצה עימו, ומגלים לפניו את סגור ליבם בכל ענייני החיים הרוחניים והגשמיים, והוא במסירותו המיוחדת מנווט ומייעץ מחזק ומעודד, והיו דבריו כמים קרים על נפש עייפה, בחכמתו ובפקחותו המשובלת בהן מיוחד מצא תמיד את הדרך להשיב את הנפש על מקומה ואל מנוחתה.

על ר' שמחה ניתן לומר שהיה "איש האשכולות", שכל המעלות והמידות הטובות שזמנו חכמים היו בו. אך דומה שמעל הכל היתה בולטת מידת 'הארת פנים' שלו, שהיה מאיר פניו ברחבות נדיבה לכל אחד, וזוהו היה מן המיוחדים ביותר. בחיובו הכובש היה מפיל מחיצות של ברזל המפסקת בין איש ישראל לנשמתו, גם כאלו מחיצות קשות ומסכים עבים שנבנו והתעבו במשך שנים ארוכות. כל הסתימות הללו היו נופלים ונמסים לעומת החיון הכובש של ר' שמחה, חיון שכולו אור עצום מלא אהבה וחמלה ללא גבול. הלבבות נפתחו בפני ליבו הרחב, שהיה פתוח כאלום לכל איש ישראל באשר הוא.

הרה"ח ר' שמחה הכהן רוזנפלד זצ"ל היה מקפיד לקיים בהיחוד רב את מה שכתב חותנו הגדול הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל בעל "מעדני השולחן" בצוואתו הקדושה (ת"ק, ז'ה"ק: "אבקש לזייק מה שאמרת: הרבה פעמים, לברך כל הברכות בקול, ולא לחטוף, ולכוין בברכת שם ה', אדון הכל, וברכת אלקיני שהוא תקיף ובעל היכולת (כמבאר בש"ע א"ח סימן ה', ובמשנה ברה"ח ופי' החיים שם) "עכ"ל"ק. [מן סגור לבו בעד שיעפים אף לגבי הילדים הקטנים, עיי' שם ה"ט].

[בשולחן ערוך שם (ת"ק) פסק: "כיון פירוש קריאתו באדנות שהוא אדון הכל, ויכוין בכתבתו בידו ה"א שהיה והוה ויהיה". אולם המשנה ברורה שם הכריע על פי דעת הגר"א, ז"ה"ל: "בביאור הגר"א כתב דלפי עומק הדין אין צריך לכוין אלא פירוש קריאתו, דבכל מקום הולכין אחר הקריאה, אף שיש בהכתיבה סודות גדולות, לבד בקריאת שמע שם צריך לכוין גם כן שהיה וכו'" עכ"ל].

ברכתו של ר' שמחה היו בקול רם וכוונתו רבה, והיה מפיץ תדיר בבניו ובתלמידיו לברך בקול וכוונה, כשהוא מצטט תמיד את אותה צוואה קדישא של חותנו, ומטעים שההוראה שכותב הצדיק בצוואתו יש בה יותר תוקף וחיזוק ממה שהורה בסתם, ויש להיזהר מאוד לקיימה כראוי.

בסביבתו כבר היו רגלים, שכל העושה ברכה צריך לברכה בקול רם ובמתינות, ושיהיו כולם שומעים היטב ועונים אחריה אמן. פעמים רבות היה מוסיף בזה את מה ששמע וקילב מפי חותנו הצדיק שהיה מנמק הוראה זו בכמה טעמים יפים. ראשית היה אומר, שכשמברכים את הברכה בקול רם קיימא לן (ב"מ י"ט א"א) אוחז חיים הלכות תפילה סימן ק"א) שהקול מעורר את הכוונה, ונמצא שכונת הברכה בקול חזקה ואיתנה יותר מן הברכה בלחש.

וכמו שכתב בזה להדיא בקיצור שולחן ערוך (י"ט א"א) **להאיר לאדם שירגיל את עצמו לומר את הפסך בעמוד הבא <**

סלה (ת"ק): "ראוי לאדם שירגיל את עצמו לומר את הפסך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

מגלגלים זכות

"יש לך מושג מאיפה משיגים כיסא גלגלים לכמה שעות? אני לא מחפש גמ"ח כי זה ממש לכמה שעות הערב עבור אבא שלי..." כך פנה אלי ידיד נכבד בבית הכנסת במוצש"ק אחרי תפילת מעריב בדרך החוצה מבית הכנסת לקידוש לבנה תחת כיפת השמיים.

התחלתי לחשוב על כמה כיוונים, ואף הצעתי כמה רעיונות ואמרת לי ששנסה לבדוק אצל מכרים. הוא שמח על הנכונות לעזור לו והמשכנו לקידוש לבנה.

מיד אחרי קידוש לבנה ראיתי בחור מהקהילה מגלגל החוצה מבית המדרש כיסא גלגלים מקופל. נזכרתי שהכיסא שייך לסבא שלו, והוא בשימוש לכבוד שבת כאשר הם מביאים אותו לתפילה עם הכיסא הזה. התקרבותי להגיד לו שיש משהו שזקוק להשאלת הכיסא והנה הוא כבר משוחח עמו.

"טיב ההשגחה!!!!" אמרנו בספונטאניות זה לזה.

ואכן הוא שאל את הכיסא לצורך כיבוד אב לכמה שעות.

הנכד התפלל יותר מוקדם במניין של צאת השבת ואנחנו במניין של המאחרים לצאת מהשבת, ורק עכשיו חזר הנכד לבית הכנסת לאסוף את הכיסא ממש בהפרש של כמה שניות לכאן או לכאן שהיינו מפספסים ולא חושבים על הכיוון...

בעל המעשה: ח.ק.

סיפור מורינו הרב שליט"א

הגעתי בתנוכה למסור שיחה בישיבה גדולה של בחורים חשובים, ובסוף השיחה ביקשו הבחורים את דפי הקבלות שאני נוהג להביא עמי, מאחר והם חפצים לקבל עליהם קבלה טובה כמו שעשו בשיחה האחרונה שמסרתי להם. לצערי שכחתי את דפי הקבלות בבית והצטערתי על ההפסד העצום, שהרי כל בחור שמקבל קבלה אני לוקח את הקבלה הזו במשך השנה למקומות הקדושים ומתפלל על המקבל וכאן זה הפסד רוחני כבד. תוך כדי מחשבה מה לעשות הכנסתי יד לכיס ומצאתי פתק של קבלה כאשר צד אחד של הקבלה ריקה לחלוטין ורק מהצד השני היה כתוב דבר מה.

על אתר לקחו את זה למשרד של הישיבה ועשו מזה מעל מאה צילומים וכך יצאתי מהישיבה הקדושה עם שלל גדול לשמחתי ולשמחת הבחורים הקיירים."

רוצה לדעת ?

מה הפרשה קטורה אליך ?
מה הכניס הבורא, בכל פסוק ?
מה ניתן ללמוד מכל עניין ?
מה רוצה רש"י, חוץ מלהסביר את הפסוק ?

ספר ייחודי ביותר על התורה
אשר בו צרור פנינים מתוקים
ולקחי כוסר נפלאים
גם סצורה כזה טיב הרש"י
להבין ולהעמיק בדבריו הק'

מעומד ומעובב בהידור רב
מאירת עינים כפשוטו

ניתן להשיג בחנויות ספרים המובחרות

הפצה ראשית מרבי הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

לנקותו היטב בערב החג ולהשתמש בו בחג, ומכניסים את עצמם להדר לפני משורת הדין. - לפיכך אף מן השמים נהגו עימהם מידה במידה לפני משורת הדין, כשהתרחש עימה הפלא הזה, שיבוא הערבי מעצמו ויחזיר את גניבתו, כנגד טבעו!

ולמדנו מטיב זה המעשה, כמה חשובים בשמים החומרות וההידורים המופלאים שמהדרים בני ישראל בכל דבר, ובפרט בחומרות שבחג הפסח, כאשר נודע שכל המרבה בחומרת חג הפסח הרי זה משובח! - ולמדנו שאין לחוש משום חסרון כיס וכיצא בהידורים וחומרות הנהוגים בבית ישראל, כמו שראינו בטיב זה המעשה שאין מפסידים מן ההידור כלום, ובודאי כל המהדר במצוה שכרו כפול מן השמים, שמוכיח כמה אהובה עליו המצוה שמוסיף בה יותר מכדי חיובו, וגדול הוא שכר הידור המצוה, פירותיהן בעולם הזה והקדן קיימת לו לעולם הבא.

• § • § •

בהספד תמרורים שנשא ברמה מורינו ורבינו הגה"צ שליט"א בעת הלוייה הגדולה, במעמד מאות מלווים מבני המשפחה ומבני הקהילה הק' ורבים מחסידי פניסק-אראלין, ביכה את גדול האבידה למשפחה בכללות, ולקהילתנו הרוממה בפרטות, בהיותו נושא תמיד על לוח לבו את אנשי הקהילה.

בין הדברים סיפר רבינו, שעוד משנותיו הצעירות של ר' שמחה, בהיותו אברך צעיר עול לימים הרגיש בנפשו תשוקה גדולה לקרב את הרחוקים, ובעיקר את התועים מצעירי הצאן שנפגשים מתייסרת בין שתי עולמות ר'ושרים' החוצה. ועוד מלפני שנים רבות התפרסם במזמירות המיוחדת למצוא מסילות ישר אל לב צעירי הצאן, והיה מתמסר הרבה ללמד תועים בינה ולקרבם תחת כנפי השכינה.

ועוד בהיותו אברך צעיר כשראה עד כמה רבה העבודה בתחום זה, ייסד ארגון מיוחד לקירוב רחוקים, הוא ראה בזה תפקיד של 'שליחות' מיוחדת שהטילו עליו מן השמים, כאשר ליוותה אותו סייעתא דשמיא מיוחדת בהצלחת הנושרים מרדת שחת, והשקיע בזה את כל אונותיו ובמסירות נפש ממש! - עד שברבות הימים נקלע מחמת כן לחובות גדולים להחזקת המוסד, ונצרך בשביל כן לנדוד כמה שנים בארץ נכר. וחורף כל זאת לא אמר הרף, והמשיך ביתר שאת ועזר במעשי החסד הכבירים, כאשר היה באמנה אתו, בהיותו דוגמא חיה לכל מכיריו.

עליו ועל שכינצא בו מקונן הנביא (ישעיה נב, א-א): "הַצִּדִּיק אֶבֶד וְאֵין אִישׁ אִישׁ שֶׁם עַל לֵב, וְאֵנְשֵׁי חֶסֶד נֶאֱסָפִים בְּאֵין מִבְּרַח אִישׁ, יָבוֹא שְׁלוֹם יִנְחָו עַל מִשְׁפּוֹתָם". וכמ"ש בסליחות: "אֵנְשֵׁי אֶמְנָה אֶבְדוּ, בְּאֵים בְּנֵחַ מַעֲשֵׂיהֶם, בְּבֹרִים לְעַמּוּד בְּפָרֶץ וְכוּ'. מֶרֶב עֲוֹנוֹי אֶבְדִּינִים, נֶאֱסָפוּ מִנִּי בְּחֻטְאֵינוּ, סְעוּ הָרָה לְמַנְחֹת, עֲזְבוּ אֶתְנוּ לְאֶנְחֹת".

וכאשר נסתלק מאיתנו בחטף בעצם יום השבת קודש, הרי 'מת בשבת סימן יפה ל' כמבואר מתוך דברי רש"י ז"ל בסוגיא דכתובות (ק"ה ד"ה ג' ע"ט): "סימן יפה - שיכנס למנוחה מיד" ע"כ. כמו משה רבינו ע"ה ודוד המלך והרבה צדיקים שמתו בשבת קודש להודיע חיבתם שנכנסים תיכף אל מקום מנוחתם למעלה, כן יתן השי"ת שיהיה אף לבני משפחתו ולנו למליץ ישר, בכל משאלת לב לטובה, אמן. ת. נ. צ. ב. ה.

בצערה וכאבה הגדול ניגשה לאחת הקופאיות בת ישראל כשרה וחסודה, וביקשה את עזרתה בנידון. הקופאית שהבינה לליבה של הגברת הנכבדה, אמרה שתנסה לברר לה על כך. היא ניגשה אל אחד הפועלים הערביים שבחנות, וביקשה את עזרתו בחיפוש הארנק האבוד. הערבי הנשאל הסמיק והחוויר חליפות, ותיכף אמר: מה נאבד כאן ארנק? אל דאגה, אני יודע מי לקח אותו... המתניו נא ב(שה ליד הקוב(פ), ואראה מה אוכל לעשות! לא חלפה שעה קלה, והנה חוזר הפועל עם הארנק בידו כשכל הכסף בשלמות מונח בתוכו. הרבנית התפלאה מאוד, וכי ראתה מימין ערבי שמחזיר את גניבתו?! (שכלל הנראה היה זה הוא עצמו אותו נב, שכן מחזירו לא היה מצליח להשיב את הארנק להחזירו...).

אין זאת, אמרה הצדקת, כי אם בזכות הידור המצוה שנהגים אנו לכבוד חג הפסח שלא להשתמש בארנק של חמץ, על אף שניתן

- לעילוי נשמת -
הרה"ח רבי שמואל שמחה זצ"ל
בן הרה"צ ר' ישראל רחנפולד זצ"ל
ראש הסלל ומחשובי המשפיעים בקהילתנו
ולב"ע כ"א טבת תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

על הברכה יעמדו

הברכות בקול רם, כי הקול מעורר את הכוונה ע"ל. ותו הוסיף נימוק שני שאמר חותנו מרן בעל מעדני השולחן בזה, שהרגיל לברך תמיד בקול רם אם יפול הספק לפניו האם כבר בירך ברכה אחרונה או לא, כאשר הדבר מצוי מאוד שאין זוכרים אם כבר בירך ברכה אחרונה, הרי מי שברכותיו תמיד בקול רם ובמתנות בודאי ידע שאם לא שמעו אותו לברך בודאי לא בירך עדיין, וכך נמצא שהרגל נאה זה של ברכות בקול פושט מדי ספיקות רבים.

• § • § •

הרה"ח ר' שמחה רחנפולד זצ"ל היה מן היראים ושלמים שבירושלם קרתא דשופריא, ונוהג סלטול בביתו בכמה וכמה עניינים.

למשל בחג הפסח שנהגים בו ישראל חומרות יתרות להתרחק בכל הכוחות אף ממשוהו שבמשוהו חמץ, היה ר' שמחה מהדר בכמה עניינים מופלאים במקומות שיתכנו בהם חשש חמץ.

אחד החידושים המהודרים שלו שלו היה 'ארגן של פסח', שהיו מהדרין בביתו שלא להשתמש בארגן של כל ימות השנה, מחמת החשש הסביר שהארגן הוא מקום שמכניסים בו חמץ, כאשר העידו חכמינו ז"ל בריש פרק אלו מצואות (בבא מציעא כא): "אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה", ומצוי הדבר שיפול שם חמץ.

לפיכך ביחד עם כלי הפסח שבביתו ישנו גם 'ארגן של פסח'... וגונגים את הארגן של כל ימות השנה בין שאר כלי החמץ, ומשתמשים בחג אך ורק בארגן המיוחד לפסח, והוא יצא ונכנס לרווחה מדי שנה ביחד עם שאר כלי הפסח.

וסיפרה לו זוגתו תבלחט"א ה"ה אחותי מרת חנה רחנפולד תחי', ששנה אחת נכנסה בחול המועד פסח לחנות 'סופר' גדולה כדי לרכוש כמה מוצרים שנחסר לה בדחיפות לצורך המועד, בידה החזיקה את הארנק של פסח ובתוכו סכום מכובד של כסף מזומן.

היא נכנסה פנימה אל החנות, והחלה לחפש במרץ את אותם מצרכים חיוניים שחסרו לה לכבוד שבת ויום טוב! - אך בהגיעה אל הקופה וערכה 'חשבון' על קנייתה, נדהמה לגלות שהארגן איננו! היא מיהרה לחפש אחריו בכל רחבי החנות בכל פינה אפשרית, אך הארנק נעלם כמי שבלעה אותו האדמה...

היא זכרה היטב שבכניסתה אל החנות היה הארנק בידה, מוכרח אם כן שהוא נאבד כאן ועכשיו בין השבילים שבסופו. - היא ניגשה אפוא אל עמדתו של מנהל הסופר הגדול, וביקשה ממנו שיואל בטובו להכריז במערכת הכריזה של החנות על האבדה, ולבקש ברמקול שאם מאן דהוא מצא את ארנק נא לגשת אל הקופה הראשית!

אך המנהל סירב לבקשתה דחה אותה, באומרו שאין כל טעם להכריזה שכזו, שכן הסופר מלא בעובדים ערביים, וכנראה אחד הפועלים 'כייס' את הארנק לעצמו, כאשר ידועים הם בני ישמעאל באהבת הגניבות והמשיכות מכל צד...

ברם זוגתו של ר' שמחה לעולם אינה אומרת נושא! הן זקוקה היא מאוד כעת לארנק זה לצורך החג. -

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון כפייל (דוא"ר) נא לשלוח לפייל המצוי"ב

			לע"נ החשור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחט"א רבי ישראל יצחק ולב"ע יח נסלו תנצב"ה	לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולב"ע י' סיון תנצב"ה.	שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים	יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה	לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינער ולב"ע י' אל תשי"ב תנצב"ה.
--	--	--	--	--	--	---	-------------------------------	---

י"ו ל' ע"י קהילת שבת בביית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגונוך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173